

**HERZ, LONG, PISCHNA VE WOLFF PİYANO
EGZERSİZ METOTLARININ KARŞILAŞTIRMALI
İÇERİK ANALİZİ**

*A Comparative Content Analysis of Herz, Long, Pischna and Wolff
Piano Exercise Methods*

DOI NO: 10.36442/AMADER.2023.100

Ash Ceren KAYA¹

Geliş Tarihi: 05.10.2023

Kabul Tarihi: 20.10.2023

Özet

Piyano literatüründe bulunan egzersiz metotları, piyanoya başlangıç seviyesinden virtüöziteye kadar her seviye için teknik gelişimi destekleyen kısa çalışmalar içermektedir. Bu çalışmalar, egzersizler, enstrümana hakimiyet kazanma ve enstrüman çalmak için gereken teknik alt yapının oluşması ve gelişmesi bakımından destekleyici niteliktedir. Araştırmada, farklı bestecilere ait dört egzersiz metodu incelenmiştir. Henri Herz, Marguerite Long, Johann Pischna ve Bernhard Wolff'a ait egzersiz metotlarının farklı ve benzer yönlerinin üzerinde durulmuş, metotlarda kullanılan öğretim yöntemleri ve teknikleri incelenmiş, yer verilen teknik egzersizlerin fayda sağlayabileceği teknik beceri özelliklerinin tespiti yapılmıştır. Metotlar genel özellikleri, içerikleri, egzersizlerin amaçları yönünden ele alınmış ve karşılaştırmalı anlatımlarına yer verilmiştir.

Bu araştırmada incelenen H. Herz'in *New and Complete Piano-Forte School*, M. Long'un *Le Piano de Marguerite Long*, J. Pischna'nın *60 Progressive Exercises*, B. Wolff'un *The Little Pischna* metotları, araştırmacı tarafından çalışılmış olmaları sebebiyle tercih edilmiştir. Egzersizlerin uygulanmış ve fayda sağladığı alanların deneyimlenmiş olması bu tercihi desteklemektedir. Seçilen metotların piyano eğitiminde kullanılan egzersiz metotları arasında yer alan, bilindir ve daha fazla çalışılır kaynaklar olmalarına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. Araştırmada incelenen egzersiz metotlarıyla birlikte, piyanoda teknik gelişim için edinilebilecek kazanımların tespiti yapılmış ve bu metotlarda yer alan egzersizler açıklanmıştır. Seçilen egzersiz metotlarında yer alan çalışmalar ve egzersizler örnekleminde piyano icrasında teknik becerilere sağlayacağı faydaların açıklanması hedeflenmiştir.

Anahtar kelimeler: Herz, Long, Pischna, Wolff, Piyano, Piyano Tekniği, Egzersiz.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, İcra Sanatları Fakültesi, Çalgı Eğitimi Bölümü, Ankara, Türkiye, asliyildirim@mgu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7674-1265

Abstract

In the piano literature, exercise methods consist of short studies that support technical development for every level from beginner to virtuosity. These exercises play a supportive role in acquiring proficiency on the instrument and developing the necessary technical foundation for playing it. The research delves into the examination of four exercise methods authored by different composers. The study has emphasized both the distinct and shared aspects of exercise methods by Henri Herz, Marguerite Long, Johann Pischna, and Bernhard Wolff. It has examined the teaching methods and techniques employed in these methods and identified the technical skill attributes for which the provided technical exercises can be beneficial. The methods have been approached in terms of their general characteristics, content, and the objectives of the exercises and comparative explanations have been provided. In this research, H. Herz's New and Complete Piano-Forte School, M. Long's Le Piano de Marguerite Long, J. Pischna's 60 Progressive Exercises, B. Wolff's The Little Pischna methods were studied by the researcher. It was preferred for the that reason. The fact that the exercises have been applied and the areas where they are beneficial have been experienced supports this choice. It is aimed to contribute to the selected methods being known and more studied resources among the exercise methods used in piano education. The research is a descriptive research using qualitative research methods. In the research, alongside the examination of exercise methods, an assessment has been made to identify the attainable benefits for technical development in piano playing. Additionally, the exercises found within these methods have been elucidated and explained. It is aimed to explain the benefits of the studies and exercises in the selected exercise methods on technical skills in piano performance.

Keywords: Herz, Long, Pischna, Wolff, Piano, Piano Technique, Exercise.

GİRİŞ

Enstrüman öğreniminde teknik gelişim, eğitim-öğretim sürecinden bağımsız şekilde enstrümanın çalınmaya devam ettiği süreç boyunca önem verilmesi gereken unsurlarından biridir. Teknik gelişim çalışmaları için yapılan egzersizler, her zaman uygulanabilir özelliklere sahiptir. Fakat teknik gelişim dendiğinde mekanik bir uygulama ve icra akla gelmemelidir. Teknik, müzikaliteden ayrı olarak düşünülmemelidir. Şen (2002: 21), “duygularımızdan yola çıkarak hareketlere (teknik) ve hareketlerden yola çıkarak seslere (müzik) ulaşırız, bu nedenle müziği teknikten ayırabilmemize olanak yoktur” demektedir. Teknik gelişim ne kadar ileri düzeyde olursa var olan müzikal becerileri ortaya çıkarabilmek ve aktarabilmek kolaylaşacaktır. Teknik gelişim çalışmaları, enstrüman üzerinde hakimiyet kazanmaya

yardımcı olmaktadır. “Enstrümana hakimiyet, piyanistik organları kontrol altına alarak onları istediğimiz gibi kullanabilmektir.” (Şen, 2002: 21) Burada piyanistik organlar olarak bahsedilenin; parmaklar, eller, kollar ve onları birbirine bağlayan tüm kaslarla, çalış esnasında kontrolü ve farkındalığı sağlamaya yarayan bilinç, düşünceler gibi zihinsel fonksiyonlar ve tüm bunların kesintisiz gerçekleşebilmesini sağlayan nefes döngüsü olduğu düşünülmektedir.

Profesyonel müzik eğitiminde teknik gelişimi destekleyen metotlara, egzersizlere yer verilmelidir. Öncelikle ‘teknik’ kavramının ne olduğunun iyi anlaşılması gerekir, çünkü; yanlış anlaşılma yanlış uygulamalara neden olabilir. “Teknik, milyonlarca farklı piyano pasajını icra etme yeteneğidir; dolayısıyla el becerisi değil, birçok becerinin toplamıdır.” (Chang, 2007: 25) Teknik; bahsedilen piyanistik organlarla birlikte beyin/sinir mekanizmalarının doğru bir uygulama ile eş zamanlı kontrol edilmesini sağlayabilme ve enstrüman üzerinde uygulayabilme becerisidir.

Bu noktada, yapılacak olan teknik çalışmaların doğru şekilde uygulanması önem kazanmaktadır. Ercan (2008: 98), piyanoda virtüözite sınırlarını zorlayan piyanist ve besteci F. Lizst’in “teknik, çalışılan alıştırmalara bağlı değil, çalışma tekniğine bağlıdır” sözünden bahsetmektedir. Burada anlatılmak istenen, yapılan teknik çalışmaların ve egzersizlerin uygulama şekillerinin önemli olduğudur. Kontrolsüz, bilinçsiz şekilde uygulanan egzersizler, piyano başında boşa zaman geçirme dışında fayda sağlamayacaktır. Sabırla, çalışan her kas grubunun farkında olarak, kuvveti kontrol ederek, tuşa basış şekillerini önemseyerek yapılan çalışmalar sonuç verecektir. Şen (2002: 25), piyanist Marie Jaëll tarafından yapılan parmak izi çalışmasından bahsetmektedir. Yapılan çalışmada piyano tuşlarının üzerine konan bir bez yardımıyla piyano çalan kişilerden alınan parmak izlerinin düzeni ve düzensizliği, sonoritinin kalitesini ortaya koymuştur. Çalışma sonucuna göre; tuşlar üzerinde düzenli, dengeli ve eşit baskıyla çalan kişiler yumuşak, uyumlu bir sonoriteye sahipken, tuşlara dengesiz dokunan, eşit şekilde kuvvet uygulamayan kişilerin sert ve kasılı parmaklara, dolayısıyla kötü sonoriteye sahip oldukları saptanmıştır. Buradan yola çıkılarak, tuşa basış hassasiyetini ustalıkla kontrol edebilmek için tuşlara dengeli basabilen, düzenli hareket edebilen, tuşlar üzerinde eşit baskı uygulayabilen parmaklara sahip olunması gerektiği söylenebilir.

Egzersiz çalışmalarında dikkat edilmesi gereken unsurlardan biri; yalnızca parmak gelişimine odaklanarak yapılan müzikaliteden

yoksun çalışmalardan kaçınmaktır. “Yalnızca parmak tekniğini geliştirmeye odaklanır ve pratik sırasında müzik ihmal edilirse, müzikal olmayan çalma alışkanlıkları edinilebilir, bu kesinlikle bir hatadır.” (Chang, 2007: 26)

Buna göre, egzersizlerin doğru noktalarda fayda sağlayabilmesi için bilinçle çalışmaları gerektiği söylenebilir. Çalışma esnasında kasların yorulmasını engelleyecek ve doğru kas gruplarının gerilmeden çalışmasını sağlayacak fiziksel rahatlık, seslerin dengeli duyulmasını sağlayacak fakat mekaniklikten uzak bir dokunuş, parmakların doğru pozisyonla tuşa basmalarını sağlayacak kontrol ve gözlem, tüm süreci sabırla işleyecek bir zihnin işbirliğiyle yapılan egzersizler amacına ulaşacaktır. “Teknik çalışmaların hedefine ulaşabilmesi için aceleci olunmamalı, iyice sindirilip, amaca ulaşmadan arkadan gelecek diğer aşamalara geçme konusunda sabırsız davranılmamalıdır.” (Pirgon, 2009: 12)

Fiziksel rahatlığı sağlayarak doğru el pozisyonu teknikleriyle yapılan egzersizlerin, piyanoda teknik ve müzikal becerilerin gelişmesine oldukça olumlu katkılar sağladığı düşünülmektedir. Egzersiz metotları ve çalışma yöntemlerini bilmenin, öğrenme sürecini kolaylaştırıcı bir unsur olduğu söylenebilir. Yapılan egzersizler sayesinde eser icra ederken teknik problemler üzerinde uğraşp vakit kaybetmek yerine müzikal unsurlara ayrılan süre arttırılabilir.

Egzersizlerin çalışılma amaçları şu şekilde açıklanabilir:

- parmakları/elleri ısıtma amacıyla kasları uygun sıcaklığa getirmek,
- parmak hızı/kuvveti gibi teknik becerileri geliştirmek,
- legato, non legato, staccato gibi farklı çalış stillerine hızlı adapte olma becerisi kazanmak,
- sonorite kalitesini olumlu anlamda etkileyecek tuşa dengeli basma hassasiyetini kontrol edebilme becerisi kazanmak,
- piyano literatüründe bulunan eserler içerisinde karşılaşılabilecek teknik zorlukları kolay kavrama ve uygulama becerisine sahip olmak.

Literatürde hemen her seviyeye uygun egzersizler içeren metotların bulunduğu bilinmektedir.

Egzersizlerin, doğru şekilde uygulanarak, bedenin duruşunu, ellerin pozisyonunu ve parmakların tuşlara basışını olabildiğince

sıklıkla kontrol ederek çalışılması gerekmektedir. Bunun amacı, kasların doğru gelişimini sağlayabilmektir. Bilinçli yapılan çalışmalarla birlikte, doğru gelişen kasların ve dolayısıyla parmakların, ellerin, kolların doğru kullanımı mümkün olmaktadır. Buradan yola çıkılarak egzersizlerin doğru şekilde yapılmasının teknik kolaylık kazanabilmek için gereken fiziksel alt yapıyı hazırlamaya yardımcı olduğu söylenebilir.

Bu bilgiler doğrultusunda günlük çalışmada egzersizlere yer vermenin önemli olduğu inancı desteklenmektedir. Enstrüman üzerinde yapılan egzersizlerle parmak/el kaslarını ısıtıp bedeni icraya hazır duruma getirmek, hazırlıksız çalışmadan kaynaklanan fiziksel rahatsızlıkların ve sakatlıkların önlenmesini sağlayabilir. Bununla birlikte egzersizlerin, parmakların işlevselliğini kontrol edebilme ve kondisyon kazanma bakımından da oldukça faydalı olduğuna inanılmaktadır.

Egzersizler aynı zamanda, her bir parmağın kuvvetini ve parmaklar arasındaki ses/kuvvet dengesini kontrol edebilme becerisini arttırmaya yönelik yapılan çalışmalardır. Çoğunlukla art arda çok kez tekrar edilebilecek nota düzeninde ve buna uygun parmak geçişleriyle yazıldıkları görülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın çıkış noktası, piyanoda teknik ve müzikal becerilerinin iyi seviyede gelişmesine katkı sağlayacak çalışma yöntemlerini içeren egzersiz metotlarının bilinirliğini arttırmaktır. Araştırma betimsel niteliktedir. İncelenen veriler doküman analizi yöntemi ile toplanmıştır. “Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir. Doküman analizi, belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsamaktadır.” (Karasar, 2005: aktaran Sak, Sak, Şendil, Nas, 2021: 230)

Araştırmada, verilerin içerik analizi ile durum tespitine yönelik yorumlar sunulmuş, metotların karşılaştırmalı olarak benzer ve farklı özellikleri açıklanmıştır. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır.” (Yıldırım & Şimşek, 2016: 242)

Egzersiz metotları, içerikleri ve özellikle kullanılan yöntemler/teknikler bakımından ele alınmıştır. Metotlar arasında karşılaştırma yapılırken;

- egzersizlerle ilgili açıklamalara ve çalışma önerilerine yer verilip verilmediği,
- egzersizlerin hangi çalış stilinde uygulanması gerektiği,
- egzersizlerin hangi ses aralığında yazıldığı,
- egzersizlerin hangi müzikal unsurlar içerdiği,
- egzersizlerin hangi teknik kazanımlara fayda sağlayabileceği gibi hususlar üzerinde durulmuştur.

Araştırmada, piyano eğitimi ve bireysel çalışma süreçlerinde yapılan egzersizlerin ve uygulama şekillerinin önemine dikkat çekilmek istenmiştir. Egzersiz metotları üzerinde hedeflenen noktalara yönelik yapılan tespitler sonucunda, uygulamada sağlayacağı faydalar doğrultusunda ayrıca yorumlar sunulmuştur.

Metot İncelemeleri

1. Henri Herz - New and Complete Piano-Forte School

H. Herz'in 1844 tarihli 'New and Complete Piano-Forte School' (Yeni ve Tamamlanmış Piyano Okulu) eserinin, yalnızca bir egzersiz metodu değil piyano ile ilgili hemen her teknik ve teorik bilgiyi açıklayıcı bir kitap niteliğinde olduğu görülmektedir. Kitapta yer alan içerikler, teorik bilgiler, tempo terimleri, çalış stilleri ve ritmik öğeler görsel örneklerle detaylıca anlatılmış, açıklanmıştır. Piyano ile ilgili genel bilgilere, piyano notasyonuna, vücudun/ellerin hareketi ve pozisyonuyla ilgili açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

Egzersiz Özellikleri

Beş Parmak Egzersizleri

“Beş parmak egzersizleri, beş nota üzerinde yazılmış farklı nota kombinasyonlarını kolaylıkla icra etmeye alıştıran, elin mekanizmasını oluşturmayı amaçlamaktadır.” Bu egzersiz tekniğini ‘dactylion’ (daktilyon) olarak tanımlayan Herz, “daktilyon, diğer egzersizlere temel teşkil ettiğinden öğrencinin gelişimi için

vazgeçilmez olan alıştırımların çalışılmasında çok büyük bir avantaj sağlar” demektedir. (Herz, 1884: 22)

Bu egzersiz grubunda yer alan her bir egzersiz dört vuruş uzunluğunda yalnızca bir ölçüden oluşmaktadır. Her ölçü kendi içinde çok sayıda tekrarla icra edilebilir.

- Tek pozisyon üzerinde varyasyonlu nota çalışmaları

Egzersizlerin, aynı pozisyonda ve aynı nota grubu üzerinde (do-re-mi-fa-sol), parmak geçişi veya pozisyon değişikliği olmadan onaltılık notaların farklı dizilimlerde yazılmasıyla oluştuğu görülmektedir. Egzersizler, tempo değişikliği yapılmadan, bir vuruş zamana önce dört onaltılık nota gruplarında, ardından sırasıyla üçleme, altı nota ve sekiz nota gruplarında icra edilecek şekilde yazılmıştır.

Bu grupta yer alan bir diğer egzersiz çeşidi tutulu ses egzersizleridir. Tutulu ses egzersizleri, aynı pozisyon üzerinde belirli seslerin akor olarak uzun tutulup belirli seslerin çalınmasıyla icra edilmektedir. Tutulu seslerle birlikte sıralı notaların tekrarlandığı, ikili, üçlü, dördü ve beşli nota aralığı geçişleriyle çift ses egzersizlerinin yer aldığı görülmektedir.

Farklı ritim gruplarında parmak geçişi çalışmaları bu grupta yer alan diğer egzersizlerdendir. 1-2, 2-1, 1-2-3, 1-3-2, 3-2-1 numaralı parmak geçişleriyle icra edilmesi gereken farklı nota dizilimlerinden oluşan egzersizlerin, özellikle yakın aralıklardan oluşan nota dizisi icrasında fayda sağlayacağı söylenebilir.

- Majör ve minör tonlarda gam çalışmaları

Bu grupta iki el olarak icra edilmesi gereken tüm majör ve minör tonların dört oktav aralığında gam egzersizleri bulunmaktadır. Her bir ton önce sağ el ve sol el bir oktav aralığında olacak şekilde, ardından üçlü, altılı, onlu aralıklarla örneklendirilmiştir. Gam egzersizleri, zıt yönlerde hareketle iki oktav aralığında ve kromatik dizi şeklinde çıkıcı-inici olarak oktav, üçlü, altılı ve onlu aralıklarda da örneklendirilmiştir.

- Arpejler, ton akorları ve dominant yedili aralıklar üzerine egzersizler

Bu grupta majör ve minör tonlarda arpej çevrimleri çalışmaları yer almaktadır. Bu egzersizler tonik akor sesleri ve yedili akor sesleri aralıkları üzerinde farklı nota grupları ve nota dizilimi içeren varyasyonlu çalışmalar şeklinde yazılmıştır.

- Aynı ses üzerinde tekrarlı nota egzersizleri

Repete (tekrar eden) notalar, aynı ses üzerinde parmak değişimi ile icra edilen egzersizlerdir. 2-1, 3-2-1, 4-3-2-1 gibi parmak numaraları geçişleriyle aynı nota üzerinde çok kez tekrarla çalışılan egzersizlerin, aynı tuş üzerinde parmak değiştirme çabukluğuna fayda sağlayacağı söylenebilir.

- Glissando gam egzersizleri

Bu grupta tek nota üzerinde glissando çalışmalarıyla birlikte üçlü, altılı ve oktav aralıklarında akor glissando çalışmaları da bulunmaktadır. Aynı zamanda tonik akorlar üzerinde üç sestem oluşan glissando çalışmalarına yer verilmiştir.

Çoklu Ses Egzersizleri

- Üçlü aralıklar için egzersizler

Bu grupta farklı nota dizilimlerinde üçlü aralıklar üzerine yazılmış çift ses çalışmaları görülmektedir. Sağ el ve sol el için üçlü aralıklarda çift ses olarak icra edilmesi gereken majör, minör ve kromatik gam çalışmalarına yer verilmiştir.

- Altılı aralıklar için egzersizler

Bu grupta iki bağlı altılı aralık egzersizleri, aralık atlamalı egzersizler, legato ve staccato olarak icra edilmesi gereken altılı çift ses çalışmaları yer almaktadır.

- Oktav egzersizleri

Bu grupta iki bağlı, yakın-uzak aralıklar ve atlamalar şeklinde farklı nota gruplarında oktav çalışmaları görülmektedir. Aynı zamanda oktav şeklinde gam çalışmalarına da yer verilmiştir.

- Akor egzersizleri

Bu grupta akorlar üzerinde *piano/forte* nüanslarında kısa-uzun ses, tutulu ses çalışmalarına ve kırık akor egzersizlerine yer verilmiştir.

- Süsleme egzersizleri

Bu grupta tek ses, tutulu sesler ve farklı ritim gruplarında tril çalışmaları görülmektedir. Farklı aralıklar üzerine yazılmış mordan çalışmaları da yer verilmiştir. Aynı zamanda akorlar üzerinde tutulu seslerle birlikte yapılan tril çalışmaları ve çift ses tril çalışmaları da süsleme egzersizleri içerisinde yer almaktadır.

Parmak Çevrimi ve Pozisyon Geçişi Egzersizleri

Bu grupta yer alan egzersizler, tek ses, çift ses ve akorlar üzerinde el ve parmak pozisyonu geçişi çalışmaları şeklinde yazılmıştır. Aynı zamanda oktav ve akorlar üzerinde pozisyon geçişli atlama çalışmaları, iki oktav aralığına varan geniş aralıklar üzerinde nota atlama çalışmalarına yer verilmiştir.

Metot üzerinde yapılan içerik incelemesi sonucunda H. Herz'in metot içerisinde, piyano ile ilgili tüm teknik bilgilere ve detaylara yer verdiği, belirli teknikler için uygulama yöntemleriyle ilgili özellikle açıklamalar yaptığı, önerilerde bulunduğu tespit edilmiştir. Metot içerisinde egzersizlere ilave olarak, egzersizleri pekiştirme amacıyla uygulanabilecek kısa etütler ve parçalara da yer verilmiştir. Özellikle parçalar, içerdikleri müzikal öğeler ile dikkat çekmektedir.

2. Marguerite Long - Le Piano de Marguerite Long

M. Long'un 'Le Piano de Marguerite Long' (Marguerite Long'un Piyanosu) isimli kitabının başında, piyanonun icrası, çalışılması, çalışma şekilleriyle ilgili kendi fikirlerini sunduğu, önerilerde bulunduğu uzun bir yazı kısmına yer verdiği görülmektedir. Piyano çalmanın iyi anlaşılabilmesi için öncelikle piyanistik organların fizyolojik özelliklerinin bilinmesi, kullanılan kasların kapasitesi, reflekslerin işleyişiyle ilgili fikir sahibi olunması gerektiğini savunan besteci, doğallık unsuru üzerinde durmaktadır. "Piyano çalışmak çok çaba gerektirir. Ama bu, insan doğasına aykırı bir mücadeleden ibaret olmayacaktır. Normal bir el piyano çalmak için yaratılmıştır ve bu inancı paylaşmayan herhangi bir piyanist, sanatına layık değildir." demektedir. (Long, 1959: 11) Besteci, egzersizler ve çalışma önerilerini dört ayrı bölüm olarak sunmuştur. Bu bölümler; birinci bölüm *Notes tenues* (Tutulu notalar), ikinci bölüm *Doubles-notes* (Çift notalar), üçüncü bölüm *Gammes* (Gamlar), *Jeu du poignet* (Bilek oyunu) olarak isimlendirilmektedir. (Long, 1959: 98)

Egzersiz Özellikleri:

Birinci Bölüm - Tutulu Notalar

“Tutulu notalar parmak kaslarını, tuşlara dokunmanın imtiyazlılığı ve derinliğini, elin dinginliğini ve rahatlığını elde etmek ve kontrol etmek için faydalıdır.” (Long, 1959: 5)

- Yakın pozisyonda tutulu notalar

Bu grupta, beş nota (do-re-mi-fa-sol) üzerinde yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Beş notadan dördü uzun tutularak sırasıyla, dörtlük, sekizlik, onaltılık nota grupları şeklinde tekrar edilir. Öncelikle tek ses üzerinde, ardından ikili ses aralıklarında yapılan çalışmalar görülmektedir.

- Eksik 7’li akor pozisyonunda tutulu notalar

Eksik 7’li akorlar, notaların birbiri üzerine küçük üçlü aralıklar kurularak elde edilen akorlardır. Örneğin; do notası üzerine sırasıyla mi bemol, fa diyez, la ve yeniden do notasının kurulmasıyla do eksik 7’li akor ortaya çıkmaktadır.

Besteci, bu egzersizlerin çalışması esnasında elin piyano tuşları üzerindeki açık aralıklı pozisyonu sebebiyle, küçük ele sahip kişilerin kendilerini zorlamadan, sağduyu ile çalışmalarını tavsiye etmiştir. (Long, 1959: 6)

Bu grupta, beş nota (do-mi bemol-fa diyez-la-do) üzerinde yapılan tutulu tek ve çift ses çalışmalarına yer verilmiştir. Yapılan egzersizlerin yarım ton yukarıya kromatik aralıklarla olacak şekilde farklı pozisyonlarda da icra edilebileceği önerilmiştir.

Beş Parmak

- Beyaz tuşlar üzerinde beş parmak egzersizleri

Bu grupta yalnızca beyaz tuşlar üzerinde beş parmağın sırayla çalıştırılacağı egzersiz şekilleri görülmektedir. Besteci, farklı nota dizilimleri örnekleriyle çalışma şekilleri sunmuş, bu egzersizin legato ve *forte*, *mezzo-forte*, *piano* nüanslarında çalışılması konusunda öneride bulunmuştur.

- Kromatik sesler üzerinde beş parmak egzersizleri

Bu grupta, kromatik aralıklarla, çıkıcı-inici dizide, farklı nota dizilimleri üzerinde yapılan egzersizler görülmektedir.

- Modülasyonlu beş parmak egzersizleri

Bu grupta belirli bir kalıpla yazılan egzersizlerin her ölçüde ton değişimiyle tekrar edildiği görülmektedir. İki el için yazılan egzersizde do majör tonundan başlayarak, sol elde ton akorlarının birlik notalarla duyurulduğu, sağ elde ise beş nota üzerinde (do-re-mi-fa-sol) çalınması gereken sekizlik notalara yer verilmiştir. Ardından gelen egzersizde bu kez ton akorları sağ elde, beş nota üzerinde çalınması gereken sekizlik notalar ise sol elde yer almaktadır. Besteci aynı modülasyon egzersizlerine dört onaltılık, üçleme, aksanlı nota gruplarında da yer vermiştir.

- Tonlara göre beş parmak egzersizleri

Bu grupta, beş nota üzerinde ton geçişli egzersizler yer almaktadır. Do majör tonundan başlayarak her ölçüde modülasyonlu nota geçişleriyle ton değiştirilerek aynı egzersiz kalıbı farklı tonlarda icra edilmektedir.

Tutulu Notalar İle Beş Parmak

Bu grupta yer alan egzersizlerde, sağ elde 1. ve 2. parmaklarla, sol elde 5. ve 4. parmaklarla çift ses olarak çalınan tutulu notalar üzerine sıralanmış beş parmak çalışmaları görülmektedir. Besteci egzersizin ton geçişli olarak; do majör, do diyez majör, re majör, mi bemol majör şeklinde farklı tonlarda çalışılmasını önermiştir.

Bununla birlikte modülasyonlu tutulu nota egzersizleri, modülasyonlu ve iki nota tutulu egzersizlere de yer verilmiştir.

- Yalnızca tek nota tutulu el uzatma egzersizi (Brahms egzersiz)

Bu grupta yer alan egzersizlerde, yalnızca beşinci parmağın tutulu olarak icra edildiği diğer notaların ise açık ses aralıklarıyla yazıldığı görülmektedir. Besteci, egzersizin legato ve **mf** nüansında, ardından **pp** nüansından **mf** nüansına doğru yükselişle çalışılmasını önermiş, farklı tonlarda çalınabileceğini belirtmiştir.

Repete (Tekrar Eden) Notalar

Bu grupta yer verilen egzersizler sıralı iki nota üzerinde iki bağlı şekilde ve parmak numaraları değiştirilerek çalışılması gereken egzersizlerdir.

Farklı tartım şekilleriyle çok tekrarlı ve parmak değişimli egzersizlerle birlikte, oktav aralığı geçişli tekrar eden nota egzersizlerine de yer verilmiştir.

Triller

Tril çalışmaları çoğunlukla tutulu sesler üzerinde ikili aralıkların art arda tekrarları şeklinde görülmektedir. Bu gruptaki tril egzersizlerine önce dörtlük, ardından sekizlik ve onaltılık nota gruplarında ikili aralıkların tekrarı şeklinde yer verilmiştir. Bununla birlikte tril egzersizlerinin tutulu seslerle birlikte yarım ton aralıklar (örn: do diyez-re ya da re-mi bemol) üzerine yazılmış olduğu da görülmektedir.

Ek olarak, mordan çalışmaları, çift sesler üzerinde tril çalışmaları ve el değişimiyle yapılan tril çalışmalarına da yer verilmiştir.

İkinci Bölüm - Çift Notalar

Tierslere (Üçlü Aralık) Hazırlık

Bu grupta üçlü aralıklar üzerinde farklı nota gruplarıyla ve varyasyonlu nota dizilimleriyle yazılmış egzersizlere yer verilmiştir. 1-3, 2-4, 3-5 parmak numaralarıyla çift sesler üzerinde do majör tonunda yazılan egzersizlerin, do diyez majör tonunda ve aksanlarla çalışılması da önerilmektedir.

- Minör üçlü aralıklarla kromatik gam egzersizleri

Bu grupta, küçük üçlü aralıklarla tek sesler üzerine yazılmış iki oktav aralığında çıkıcı-inici gam egzersizine yer verilmiştir.

- Tierslerle minör kromatik gam

Bu grupta, çift ses minör üçlü aralıklarla çıkıcı-inici kromatik gam egzersizi görülmektedir.

- Majör üçlü aralıklarla kromatik gam egzersizleri

Bu grupta, büyük üçlü aralıklarla tek sesler üzerine yazılmış iki oktav aralığında çıkıcı-inici gam egzersizine yer verilmiştir.

- Tierslerle majör kromatik gam

Bu grupta, çift ses majör üçlü aralıklarla çıkıcı-inici kromatik gam egzersizi görülmektedir.

Dörtlü, Beşli Aralıklarla Çift Sesler

Bu grupta, dörtlü ve beşli aralıklarla yazılan çift ses akorların, üçleme ve dört onaltılık nota gruplarıyla, tutulu seslerle birlikte icra edildiği egzersizlere yer verilmiştir.

Tutulu seslerle olmayan dörtlü ve beşli aralıklarla yazılan çift ses akorların çalışılması için besteci ‘çok yavaş, sonoriteyi zorlamadan çalınız’ notunu eklemiştir. (Long, 1959: 38) Dörtlü, beşli aralıklarla çift sesler başlığının altında yer alan diğer egzersiz yöntemleri;

- Tam dörtlü aralıkta çift seslerle kromatik gam
- Artık dörtlü aralıkta çift seslerle kromatik gam şeklindedir.

Altılılar

Bu grupta, 1-4-2-5 parmak numaraları kullanılarak altılı aralık atlamalı ve tek sesler için yazılmış egzersizlerle birlikte, altılı aralıkta çift sesler için yazılmış farklı nota gruplarıyla icra edilmesi gereken egzersizlere yer verilmiştir.

Aynı zamanda altılı aralıklardan oluşan çift sesler ile majör ve minör tonlarda gam egzersizlerinin yer aldığı görülmektedir.

Bu grupta, kromatik dizide çıkıcı-inici minör altılı ve majör altılı akorlarla yapılan gam egzersizleri de yer almaktadır. Bununla birlikte altılı aralıklı çift sesler üzerinde yapılan arpej egzersizlerinin de yer aldığı görülmektedir.

Üçüncü Bölüm - Gamlar

Gamlar

Egzersizlerin bu bölümünde ilk olarak gamlara hazırlık çalışmalarına yer verilmiştir. Gamları iyi şekilde icra edebilmek için dikkat edilmesi gereken önemli unsurlardan birinin başparmak geçişleri olduğu düşünülmektedir. Bu grupta yer alan gamlara hazırlık çalışmaları başparmak geçişlerini pratik etmek üzere oluşturulmuştur.

Bu bölümde ayrıca majör, minör tonlarda gam çalışmalarına yer verilmiştir. Ardından, do majör örneğinde üçlü, altılı ve onlu gam egzersizlerine ve orta oktav do notasından başlayarak zıt yönlere hareketle gam çalışmalarına yer verildiği görülmektedir.

Çıkıcı-inici gam egzersizlerine bir vuruş zaman içerisinde yedi nota, on iki nota gibi farklı nota gruplarında da yer verilmiştir. Aynı zamanda çıkıcı-inici kromatik gamlar da bu gruptaki egzersizler arasında yer almaktadır.

Her iki el için yazılmış bir elde üçleme diğer elde dört onaltılık gibi çoklu ritimler içeren gam egzersizleri ve notaların sağ ve sol ellere eşit sayıda paylaştırılmak üzere el geçişleriyle icra edilmesi gereken gam egzersizleri de bu grupta yer almaktadır.

Arpejler

Arpej egzersizleri, do majör tonik akor sesleriyle farklı nota gruplarıyla yazılmış şekilde görülmektedir. Aynı zamanda,

- Majör tonlarda arpej egzersizleri,
- Minör tonlarda arpej egzersizleri,
- Zıt yönlere arpej egzersizlerine de yer verilmiştir.

Bu grupta, arpej sesleri üzerinde dört onaltılık ve altı onaltılık nota gruplarıyla yazılmış aralık çalışmaları ve el geçişleriyle yapılan arpej çalışmalarına da yer verilmiştir. Bununla birlikte,

- Eksik 7'li minör akor sesleri üzerinde arpej egzersizleri, çevrimleri ve zıt yönlere hareketle arpej çalışmaları,
- Dominant 7'li majör akor sesleri üzerinde arpej egzersizleri, çevrimleri ve zıt yönlere hareketle arpej çalışmaları,
- Modülasyonlu arpej çalışmaları da bu grupta yer almaktadır.

Dördüncü Bölüm - Bilek Oyunu

Bu bölümdeki egzersizlerin tamamı bilek kullanımı tekniği üzerine yazılmıştır. Bilek serbestliği piyano icrasında oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Ellerin ve parmakların rahatlıkla çalışabilmesi için bileğin serbest olması gerekmektedir fakat bununla birlikte bileği rahat bırakamama ya da bileği sıkmanın, piyano tekniğinde sıklıkla karşılaşılan problemlerden biri olduğu söylenebilir. Bilek

hareketlerinin serbestliği icra esnasında kasılmalar yaşanmasını önlemektedir. Bu bakımdan bilek serbestliği üzerine yazılan bu egzersizlerin ve uygulanmasının önemli olduğuna inanılmaktadır.

İlk olarak tiers çift sesler üzerinde yalnızca beyaz tuşlarda ve yalnızca 2-4 parmak numarasıyla çalınması gereken dizi egzersizleri görölmektedir. Ardından altılı aralıklı çift sesler üzerinde yine yalnızca beyaz tuşlarda ve 1-5 parmak numarasıyla çalınması gereken dizi egzersizi yer almaktadır. Bu egzersizlerde parmaklar çalacakları aralık pozisyonunda gergin tutulmalı, kuvvet bilekten alınarak ve aynı zamanda bilek serbestliği sağlanarak çift ses aralıklar art arda icra edilmelidir.

Oktavlar

Bu grupta yer alan egzersizler oktav tekniğini geliştirmek üzere yazılmıştır. Farklı nota gruplarında, art arda tekrarlı, aksanlı, atlamalı oktav çalışmalarına yer verildiği görölmektedir. Ardından yalnızca beyaz tuşlar üzerinde oktav ses aralığında çalınması gereken dizi egzersizleri, kromatik dizide oktav egzersizleri, arpej sesleri üzerinde oktav egzersizleri, iki el geçişli oktav egzersizleri yer almaktadır.

Bir sonraki egzersiz örneği oktavların legato şekilde icra edilmesine yöneliktir. Oktav sesleri üzerinde sağ el için üst seslerde, sol el için alt seslerde 4-5 parmak numarası geçişli egzersizlere yer verildiği görölmektedir.

Sonraki egzersiz, oktav ses aralığında sağ el için alt seslerde, sol el için üst seslerde 1-2 parmak numarası geçişli teknik çalışma olarak görölmektedir.

Ardından oktav seslerinin alt ve üst sesler olarak ayrı ayrı icra edildiği kırık oktav egzersizleri yer almaktadır. Aynı egzersize arpej sesleri üzerinde aralık atlamalı olarak da yer verilmiştir.

Akorlar

Bu grupta akor egzersizlerine yer verilmiştir. Besteci akor egzersizi çalışmalarını dört sesli akorlar üzerinde vermiştir fakat egzersizlerin üç sesli, dört sesli, beş sesli tüm akorlar için aynı prensipte uygulanabileceğinden bahsetmiştir.

Bu gruptaki ilk egzersiz akor seslerine denk düşen 1. parmağı uzun tutarak diğer seslerin kısa çalınması şeklinde görülmektedir. Aynı egzersiz sırasıyla 2. parmak, 3.- 4. parmak ve 5. parmaklar uzun tutulup diğer sesler kısa çalınacak şekilde çalışılabilir.

Ardından akor seslerini dört onaltılık nota gruplarıyla ikili ikili bölerek çalışma egzersizlerine yer verilmiştir. Akorun 1. - 3. sesleri 2. - 4. sesleri ya da 1. - 4. sesleri 2. - 3. sesleri gruplanarak çalışılabilir.

Daha sonra yer alan egzersiz, beyaz tuşlar üzerinde dört sesli akorların çıkıcı-inici şekilde icra edilmesi gereken dizi egzersizleridir. Aynı egzersiz kromatik dizi şeklinde yarım ton aralıklarla majör ve minör tonlarda çıkıcı-inici şekilde de çalışılabilir.

Ardından akorlar üzerinde arpej çevrimleri, akorlu oktav atlama egzersizleri, iki el geçişli akor egzersizleri yer almaktadır.

Klavye Üzerinde Hareket Ustalığı İçin Egzersizler

- Tremolo

Burada yer alan tüm egzersizler tremolo çalış tekniğini pekiştirmek üzere yazılmıştır. Oktavlar, kırık akorlar üzerinde yapılabilecek tremolo egzersiz örneklerine yer verilmiştir.

- Glissando

Bu gruptaki egzersizler glissando çalış tekniğini pekiştirmek üzere yazılmıştır. Tek ses üzerinde, farklı notalardan başlayıp farklı notalarda biten çıkıcı-inici glissando egzersizlerine yer verilmiştir.

M. Long egzersiz metodunda, piyano icrasında karşılaşılabilecek pek çok farklı çalış stiline, pasaj örneğine ve çalış tekniklerine yer verildiği görülmektedir. Metot içerisinde yakın ve uzak aralıklar üzerine tutulu seslerle icra edilen beş parmak egzersizleri, tutulu sesler üzerinde aralıklı çift ses çalışmaları, gam, arpej, oktav, akorlar, tremolo, glissando gibi pek çok teknik çalışma bulunmaktadır. Bestecinin egzersiz gruplarından önce yer verdiği açıklamalar ve egzersiz notlarının önemli olduğu düşünülmektedir. M. Long'un, hemen hemen her grubun başında egzersizlerin nasıl çalışılması gerektiği ile ilgili kısa notlar vererek icracılara yol gösterdiği, egzersizleri ve çalış/pozisyon stillerini kavramada yardımcı olmayı amaçladığı söylenebilir.

3. Johann Pischna - 60 Progressive Exercises

J. Pischna '60 Progressive Exercises' (60 İleri Egzersiz) egzersizler, gam/arpej çalışmaları dışında çoğunlukla tutulu sesler üzerinde yapılan sıralı veya aralıklı nota tekrarları içeren egzersizlerdir. 60 egzersizden oluşan metotta, pek çok teknik gelişim çalışması örneğine yer verilmiştir. Bu metotta yer alan egzersizlerin gerektiği şekilde icra edilebilmesi için belirli bir teknik altyapıya sahip olunması gerektiği düşünülmektedir. Metotta, egzersizlerle ilgili herhangi bir açıklamaya veya önsöze yer verilmemiştir.

Egzersiz Özellikleri:

J. Pischna egzersizler genellikle tutulu ses çalışmaları şeklinde yazılmışlardır. Egzersizlerin çoğunlukla yavaş tempoda çalınması gereken çok nota tekrarlı, otuzikilik nota gruplarıyla yazılmış olduğu görülmektedir. Egzersizler her iki elde de genellikle beş parmağın aktif olarak kullanıldığı açık aralıklı pozisyonlar üzerine yazılmıştır. Egzersizlerin her bir ölçüsü art arda çok kez tekrarlı çalışabilecek parmak numarası düzeni ve nota geçişleri ile yazılmıştır. J. Pischna egzersizlerin en belirgin özelliklerinden biri; egzersiz kalıplarının her ölçüde yarım ton aralıklarla kromatik olarak çıkıcı-inici şekilde ton geçişli olarak yazılmış olmalarıdır. Bu şekilde bir kalıp üzerine yazılan her egzersiz, farklı akor kombinasyonlarıyla çok kez tekrar edilebilir. J. Pischna egzersizler içerikleri bakımından benzer teknik özellikleri göz önünde bulundurularak birkaç ayrı başlık altında toplanmıştır.

- Tutulu ses egzersizleri

Tutulu ses egzersizleri; tek ses tutulu, çift ses tutulu egzersizler olarak yer almaktadır. Bununla birlikte;

- Tutulu seslerle çift ses egzersizleri,
- Tutulu seslerle başparmak geçişi egzersizleri,
- Tutulu seslerle oktav ve tiers çalışmaları,
- Tutulu seslerle arpej sesleri egzersizleri,
- Tutulu seslerle tiers egzersizleri,
- Tutulu seslerle oktav repete egzersizleri, oktav tekniğinde onlu aralıklı atlama çalışmaları,
- Tutulu seslerle üçlü, beşli, altılı aralık geçişleri egzersizleri görülmektedir.

- Farklı sayıda nota grupları egzersizleri

Bu grupta farklı nota sayısı ile yazılan iki el egzersizlere yer verilmiştir. Aynı zamanda,

- İkili aralıklarla nota tekrarlı tril çalışmaları,
- Altılama düzende iki el için çoklu nota grubu çalışmaları,
- Altılama/üçleme düzende iki el için çoklu nota grubu çalışmaları da bu grupta yer almaktadır.

- Parmak geçişi egzersizleri

Bu grupta 3-4-2 parmak numaraları ile yapılan egzersizlere yer verilmiştir. Yakın ses aralıklarında yazılan bu egzersizler çok çeşitli nota kombinasyonlarıyla çalışılabilir.

- Gam egzersizleri

Gam egzersizleri ilk olarak majör ve minör tonlardaki gamların hangi parmak numaraları ile icra edileceğini belirten kısa çalışmalar olarak görülmektedir. Bununla birlikte,

- Belirli majör ve minör tonlarda çıkıcı-inici ve zıt yönlere hareketle gam egzersizleri,
- Repete notalarla yapılan çıkıcı-inici gam çalışmaları gibi egzersizlere de yer verilmiştir.

- Çift ses egzersizleri

Çift ses egzersiz çalışmaları tiers (üçlü aralık) aralıklarda görülmektedir. Bununla birlikte çıkıcı-inici kromatik tek/çift ses çalışmalarına da yer verilmiştir.

- Oktav, akor ve atlama egzersizleri

Bu grupta oktav, akor ve atlama tekniklerini geliştirmeye yönelik egzersizler yer almaktadır.

- Oktav repete çalışmaları,
- Staccato oktavlarla arpej sesleri üzerinde çalışmalar,
- Akor egzersizleri,
- Geniş aralıklı atlama çalışmaları,
- Parmak geçişli legato oktav atlama çalışmaları gibi farklı teknik çalışmalara da yer verildiği görülmektedir.

J. Pischna egzersiz metodunun başlangıç seviyesindeki icracılara yönelik olmadığı söylenebilir. Egzersiz metodunda yer alan çalışmalardan özellikle tutulu seslerle çok sayıda tekrarlar icra edilen parmak çalışmaları, bilinçli bir şekilde uygulanmalıdır. Bilinçli uygulanmadığı takdirde bilek ve kol kasılmalarına sebep olabileceği düşünülen teknik çalışmaların, mutlaka belirli bir teknik donanıma sahip kişiler tarafından çalışılması gerektiği düşünülmektedir. Parmaklar arası geçişi kusursuzlaştırma ve aynı zamanda parmakların bağımsızca güç kazanabilmesine yardımcı olma amacıyla yapılan bu egzersizler, el ve bileğin rahatlığı ön planda tutularak icra edilmelidir. Egzersizlerin aynı zamanda, yavaş tempoda, sabırla ve kontrollü bir şekilde çalışılması gerektiğine inanılmaktadır.

4. Bernhard Wolff - The Little Pischna

B. Wolff'un 'The Little Pischna' (Küçük Pischna) egzersiz metodunun, incelenen egzersiz metotları arasında en bilinen ve çalışılan metot olduğu söylenebilir. Küçük Pischna isminden de anlaşılacağı şekilde J. Pischna'nın bahsedilen egzersiz metoduna hazırlık niteliğinde ve '60 Progressive Exercises' egzersiz metodunda yer alan egzersizlerin kolaylaştırılmış şekilde yazılmış olarak yer aldığı bir metot olması yönüyle önemlidir. Egzersiz metodunda, benzer ve farklı tekniklerin çalışılması için yazılmış 48 egzersiz bulunmaktadır. Egzersizler, farklı tonlarda çalış yeteneğini güçlendirme ve bununla birlikte uygun parmak numarası kullanımı, dinamikler ve aynı zamanda temponun korunması hususlarını vurgulamaktadır.

Egzersiz Özellikleri:

Egzersizler, her ölçünün modülasyonlu ton geçişleriyle birbirine bağlandığı üç veya dört dizek uzunluğunda yazılmıştır. İstendiği takdirde ayrı ayrı belirtilmemiş olsa da her ölçü kendi içinde çok kez tekrarlı şekilde çalışılabilir. Her iki elde de çoğunlukla beş parmağın aktif olarak kullanıldığı egzersiz çalışmaları yavaş veya orta tempoda icra edilmelidir. Sağ elde sekizlik/sol elde dördümlük notalarda yazılan egzersizlerin bir sonraki egzersizde aynı nota kalıplarıyla sağ elde onaltılık/sol elde sekizlik şeklinde yazıldığı görülmektedir. Ardından sol elde sekizlik/sağ elde dördümlük ve sol elde onaltılık/sağ elde sekizlik şeklinde yine aynı kalıp pekiştirilir. Bu şekilde, bestecinin

belirttiği tempo terimleri dikkate alınarak çalışılan egzersizler, aynı kalıpla çalışılmaya devam edilerek daha fazla sayıda nota ile daha hızlı nota gruplarıyla tekrar edilebilir. Metot içerisinde yer alan egzersizler benzer teknik özellikleri göz önünde bulundurularak birkaç başlık altında toplanmıştır.

- Tutulu ses egzersizleri

Sağ veya sol elde tek/çift tutulu ses egzersizlerine yer verilmiştir.

- Parmak geçişi egzersizleri

- 2-1, 3-1, 4-1 parmak numaralarıyla yapılan çıkıcı-inici geçişli nota dizisi egzersizleri,
- 1-2-3-4-1-2-3-4 parmak numarası düzeniyle icra edilen çıkıcı-inici nota dizisi egzersizleri,
- 3-2-4-1 parmak numaralarıyla yapılan yakın ses aralıklı çıkıcı-inici nota dizisi egzersizleri şeklinde görülmektedir.

- Aralıklı ses egzersizleri

Üçlü, beşli ve altılı ses aralıklarının tekrarlı egzersizleri, aralıklı ses egzersizleri çalışmaları içerisinde yer almaktadır.

- Gam egzersizleri

- Do majörden başlayarak kromatik olarak her tonda icra edilmesi gereken bir oktav uzunluğunda yazılmış ve başparmak geçişini çalıştırmaya yönelik gam egzersizleri, (sağ el ve sol el için ayrı örneklendirilmiştir)
- Do minörden başlayarak kromatik olarak her tonda icra edilmesi gereken bir oktav uzunluğunda yazılmış ve başparmak geçişini çalıştırmaya yönelik gam egzersizleri, (sağ el ve sol el için ayrı örneklendirilmiştir)
- Majör ve minör tonlarda yazılmış, kromatik olarak her tonda icra edilmesi gereken iki oktav ses aralığında gam egzersizleri olarak görülmektedir.

- Arpej egzersizleri

- Bir oktav aralığında, zıt yönlerde hareketle ve modülasyonlu ton geçişleriyle yapılan arpej sesleri egzersizleri,

- İki oktav aralığında, majör-minör tonlarda modülasyonlu geçişlerle zıt yönlerde çıkıcı-inici hareketle yazılmış arpej çalışmaları olarak örneklendirilmiştir.

B. Wolff'un The Little Pischna egzersiz metodunun, başlangıç seviyesindeki icracılar tarafından çalışılabilecek bir teknik gelişim metodu olduğu söylenebilir. Metodun, içeriğinde yer alan teknik egzersizler itibarıyla belirli bir teknik donanıma sahip olunmaksızın çalışılabileceği düşünülmektedir. Egzersiz metodu içerisinde herhangi bir açıklama kısmına yer verilmemiştir.

BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırma kapsamında elde edilen veriler neticesinde, incelenen metotlarda yer alan egzersizlerin benzerlikleri/farklılıkları bu kısımda açıklanmıştır. Tespit edilen noktalara ilişkin yorumlar sunulmuş ve araştırmanın yöntem kısmında yer verilen sorularda yer alan hususlara yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

1) Egzersizlerle ilgili açıklamalara ve çalışma önerilerine yer verilirken verilmemiş konusunda yapılan değerlendirmeler neticesinde, Herz ve Long egzersiz metotlarında açıklamalara ve çalışma önerilerine yer verildiği, Pischna ve Wolff egzersiz metotlarında ise yer verilmemiş görülmektedir. Egzersizlerin, çalışacak kişiler tarafından anlaşılabilir olması uygulama esnasında kolaylık sağlanabilmesi bakımından önemlidir. Buradan yola çıkılarak, metotlar içerisinde egzersizlerle ilgili çalışma önerileri ve bilgilendirme notalarına yer verilmesinin iyi olabileceğine inanılmaktadır.

2) Egzersizlerin çalış stili çeşitliliğiyle ilgili olarak yapılan incelemeler sonucunda, incelenen tüm metotlarda legato ve staccato uygulamalarına, uzun-kısa ses ve aksan çalışmalarına yer verildiği tespit edilmiştir.

3) Egzersizlerin tuşe üzerinde hangi ses aralıklarından başlayarak yazılmış olduklarıyla ilgili yapılan değerlendirmeler neticesinde Herz, Long, Pischna ve Wolff egzersiz metotlarında yer alan beş parmak egzersizlerinin hemen hepsinin farklı oktavlarda fakat aynı ses aralıklarından başlayarak yazılmış olduğu anlaşılmıştır. Egzersizler kendi içinde çeşitlilik göstermektedir. Herz'te yer alan beş parmak egzersizlerinde sağ el ve sol el arasında iki oktav mesafe bırakıldığı görülmektedir. Bununla birlikte Long'ta yer alan beş nota üzerindeki çalışmalar ilk olarak Herz ile aynı oktav aralığından yazılmış

olsalar da daha sonra yer verilen egzersizler piyanonun farklı oktav aralıklarından başlamaktadır. Pischna ve Wolff egzersizlerin aynı oktav aralığında aynı nota düzenine sahip oldukları görülmektedir.

4) Beş parmak çalışma egzersizlerinin metotlara göre farklılıklar içerdiği anlaşılmıştır. Herz egzersizler, tüm parmakların ünison olarak aynı notalarla ve aynı anda icra edildiği egzersizler olarak görülmektedir. Long egzersizler ise tutulu sesler üzerinde beş parmak çalışmaları içermektedir. Bunun yanında, Pischna ve Wolff egzersiz metotlarında beş parmak egzersizlerine tutulu sesler üzerinde modülasyonlu ton geçişleriyle yer verilmiştir.

5) Benzer egzersizlerin, içerdiği teknik çalışmalar bakımından piyano tekniğinde önemli kabul edilen teknik çalışma başlıkları altında toplanarak incelenen tüm metotlarda yer aldığı görülmektedir. Bunlar; beş parmak egzersizleri, çift ses egzersizler, gamlar, arpejler, oktavlar ve akorlar olarak genel başlıklar altında toplanmıştır. İncelenen metotlardan Herz ve Long egzersizlerin, teknik çalışma çeşitliliği bakımından diğer metotlardan daha fazla içerik barındırdığı anlaşılmıştır. Özellikle Long egzersizler, hemen her teknikle ilgili detaylı ve çok çeşitli aralık çalışmaları içermesi bakımından dikkat çekmektedir.

6) Tutulu ses egzersizlerinin Pischna ve Wolff egzersiz metotlarında modülasyonlu ton geçişleriyle yazılmış olmaları sebebiyle benzer özellikte oldukları görülmektedir. Herz ve Long egzersiz metotlarında tutulu seslerle yapılan çok çeşitli çalışmalar olduğu görülmektedir. Herz egzersiz metodunda yakın seslerde tutulu ses egzersizleri, Long egzersiz metodunda ise yakın seslerle birlikte, eksik 7li aralıklardan oluşan, dominant 7li aralıklardan oluşan geniş aralıklı tutulu ses egzersizleri bulunmaktadır. Bununla birlikte Long egzersiz metodunda parmak geçişi çalışmalarıyla, çift ses ve dörtlü-beşli aralıklarla yapılan tutulu ses egzersizlerine de yer verilmektedir.

7) Egzersizlerin içerdiği müzikal unsurlar bakımından yapılan değerlendirmeler neticesinde, Herz ve Long egzersiz metotları içerisinde yer alan belirli egzersiz çeşitlerinin üç ayrı nüansa olacak şekilde $p - mf - f$ olarak çalışılmasının önerildiği görülmektedir. Bununla birlikte özellikle nota dizileri ve arpej şeklinde çıkıcı-inici olarak yazılmış egzersizlerin crescendo-decrescendo gibi müzikal unsurlarla çalışılması gerektiği notlarına da yer verilmiştir. Parmak kuvvetini dengeleme üzerine yazılmış beş parmak egzersizleri ve çift sesler üzerinde yazılan aralık çalışmalarının f nüansında çalışılması önerilmektedir.

8) İncelenen metotlar içerisinde yer alan arpej egzersizlerinin benzer ve farklı özelliklerinin tespiti amacıyla yapılan değerlendirmeler neticesinde, Long egzersiz metodunda yer alan arpej egzersizlerinin diğer metotlarda yer alan arpej egzersizlerine göre farklı özellikler taşıdığı belirlenmiştir. Long egzersiz metodunda, ton akoru sesleri üzerinde arpej egzersizleriyle birlikte aynı ton akoruna ait ikinci ve üçüncü çevrim sesleri üzerinde arpej egzersizleri, eksik 7li ve dominant 7li aralıklarda arpej egzersizleri, zıt yönlere hareketle yapılan arpej egzersizlerine yer verildiği görülmektedir. Herz, Pischna ve Wolff egzersiz metotlarındaki arpej egzersizleri benzer özellikler taşımaktadır. Metotlarda, ton akorlarına ait arpej sesleri üzerinde çıkıcı ve inici arpej egzersizlerine yer verilmiştir.

9) İncelenen egzersiz metotlarının hangi teknik kazanımlar sağlayacağıyla ilgili yapılan değerlendirmeler neticesinde egzersizlerin, parmak hızı ve kuvveti, tuşa basış hassasiyeti, *pp*'dan *ff* ya her nüansta parmak basış dengesini kontrol edebilme becerisi, parmak esnekliği, el pozisyonu, bilek rahatlığı gibi konularda olumlu katkılar sağlayabileceği anlaşılmıştır. Sağ el ve sol elin eşit şekilde hâkimiyet kazanması için ayrı ellerle ve iki el birlikte yapılabilecek egzersiz örneklerine yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte metotların, parmak geçişli diziler, gamlar, arpejler, çift sesler, oktavlar, akorlar, atlamalarla ilgili pek çok farklı egzersiz tekniği içermeleri sebebiyle piyano literatüründe bulunan eserlerde yer alan teknik zorlukları kavrama ve uygulama becerisi kazandırabileceği de söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamında incelenen metotların içerikleri ve yer alan egzersizlerin teknik çeşitliliğinin net olarak anlaşılabilmesi için gerekli bilgiler sonuç kısmında verilmiştir. Karşılaştırmalı olarak sunulan bilgiler, metotlar içerisinde yer alan egzersizlerin benzer özellikleri dikkate alınarak belirli başlıklar altında sınıflandırılmıştır. Herz, Long, Pischna ve Wolff'un araştırma kapsamı ile sınırlı tutularak incelenen egzersiz metotlarının araştırma sonucunda ortaya çıkan benzer ve farklı özellikleri maddeler halinde özetlenmiştir. Buna göre;

- Beş parmak egzersizleri, incelenen tüm egzersiz metotlarında yer almaktadır.
- Tutulu ses egzersizleri, incelenen tüm egzersiz metotlarında yer almaktadır.

- Gam egzersizleri, incelenen tüm egzersiz metotlarında yer almaktadır.
- Arpej egzersizleri, incelenen tüm egzersiz metotlarında yer almaktadır.
- Oktav ve akor egzersizleri, incelenen tüm egzersiz metotlarında yer almaktadır.

Metotları birbirinden ayıran belirli egzersiz çeşitlemeleri ve yer alan egzersizlerin teknik zorlukları sebebiyle;

- Herz egzersiz metodu başlangıç seviyesine uygundur,
- Long egzersiz metodu başlangıç seviyesine uygundur,
- Pischna egzersiz metodu başlangıç seviyesine uygun değildir,
- Wolff egzersiz metodu başlangıç seviyesine uygundur demek mümkündür.

Egzersizlerin çeşitliliği bakımından Pischna ve Wolff egzersiz metotlarının benzer özellikler taşıdığı tespit edilmiştir. Herz ve Long egzersiz metotlarında yer alan egzersizlerin teknik çalışma bakımından çeşitli şekillerde örneklendirmiş olmaları sebebiyle incelenen diğer egzersiz metotlarından farklı olduğu anlaşılmıştır. Buna göre;

- Herz ve Long egzersizlerde yer alan beş parmak ve tutulu ses egzersizleri benzerlik göstermektedir. Fakat Long egzersiz metodunda yer alan tutulu ses egzersizleri Herz egzersiz metodunda yer alan egzersizlere göre farklı tekniklerde daha çok örneklendirilmiştir.
- Herz ve Long egzersiz metotlarında yer alan gam egzersizleri benzer özellikte olmakla birlikte, arpej, oktav ve akor egzersizleri farklı özellikler taşımaktadır. Bununla birlikte, Herz egzersiz metodunda yer alan gam egzersizlerinin Long egzersiz metodunda yer alan gam egzersizlerine göre daha az çeşitlendirildiği söylenebilir. Long egzersiz metodunda farklı teknik çalışmalar içeren gam egzersizlerine daha fazla yer verilmiştir. Herz egzersiz metodunda yer alan arpej çalışmaları Long egzersiz metodunda yer alan arpej çalışmalarına göre daha az çeşitlendirilmiştir. Long egzersiz metodunda görülen arpej, oktav ve akor egzersizleri incelenen metotlar içerisinde hiçbir egzersiz metodunda yer almamaktadır.

İncelenen metotlar içerisinde en kapsamlı teknik çalışmalar içeren egzersiz metodunun Long egzersiz metodu olduğu anlaşılmıştır. Tüm metotların beş parmak, tutulu sesler, gam, arpej, oktav ve akor gibi benzer konularda teknik gelişime katkı sağlayacağını söylemek mümkündür. Bununla birlikte, Herz ve Long egzersiz metotlarının içeriğinde yer alan bilgilendirme notları sebebiyle el/parmak pozisyonlarının doğru duruşu ve doğru kullanımlarıyla ilgili fayda sağlayacağı da söylenebilir. Özellikle Long egzersiz metodunun, içeriğinde yer alan tüm teknik gelişim konularında çok çeşitli örnekler barındırması sebebiyle mutlaka çalışılması gereken, bestecinin notları dikkate alınarak tüm egzersizlerin titizlikle uygulanması gereken bir egzersiz metodu olduğu düşünülmektedir. Bilinçli şekilde uygulandığı ve günlük çalışmada yer verildiği takdirde piyano tekniğinde zorluk içeren pek çok pasajı anlama, kavrama ve uygulama becerisine olumlu katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Baştuğ Şen, S. (2002), *Piyano Tekniğinin Biyomekanik Temeli*, İkinci Basım, Pan Yayıncılık, ISBN: 975-7652-87-3, İstanbul.
- Breithaupt, R., M. (1912), *Die Natürliche Klaviertechnik Teil III Praktische Studien*, Copyright by C. F. Kahnt Nachfolger, Leipzig.
- Chang, C, C, (2007), *Fundamentals of Piano Practice*, ISBN: 1-4196-7859-0, Library of Congress Control Number: 2007907498.
- Ercan, N. (2008), *Piyano Eğitiminde İlke ve Yöntemler*, Editör: Ahmet Say, ISBN: 978-975-96491-1-1, Ankara.
- Ericsson, K., A. (2006), *The Influence of Experience and Deliberate Practice on the Development of Superior Expert Performance*, The Cambridge Handbook of Expertise and Expert Performance Experience and Deliberate Practice, 6:17 (685-705)
- Herz, H. (1844), *New and Complete Piano-Forte School*, First American Edition, Published by John T. Nunns, 240 Broadway, New York.
<https://vmirror.imslp.org/files/imglnks/usimg/5/54/IMSLP400320-PMLP477463-newcompletepiano00herz.pdf>
- Long, M. (1959), *Le Piano de Marguerite Long*, Edition Salabert, 22 Rue Chauchat, Paris.
https://www.academia.edu/3893232/Le_Piano_de_Marguerite_Long
- Ma, Y. (2022), *Feasibility Analysis of Intelligent Piano in Piano Teaching*, Hindawi Scientific Programming, Volume 2022, Article ID 5010428, College of Music, Guizhou Normal University, Guizhou, Guiyang 550000, China.
- Pirgon, Y. (2009), *Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Güçlüklerin Aşılmasına Yönelik Bir Uygulama*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Konya.
- Pischna, J. (2002), *60 Esercizi Progressivi per Pianoforte*, Ricordi Edition, Copyright 1919, by CASA RICORDAI – BMG RICORDI S.p.A. ISMN M-041-80096-7.
<https://vmirror.imslp.org/files/imglnks/usimg/6/6a/IMSLP499089-PMLP689584-Pischna.pdf>

- Sak, R., Şahin Sak İ. T., Öneren Şendil Ç., & Nas, E. (2021), *Bir Araştırma Yöntemi Olarak Doküman Analizi*, Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi, 4 (1), 227-250.
- Wolff, B. *Il Piccolo Pischna per Pianoforte*, Ricordi Edition, Copyright by BMG RICORDI S.p.A. – via Mascagni, 160-00199 Roma. <https://vmirror.imslp.org/files/imgltnks/using/e/e8/IMSLP513136-PMLP831642-Wolff.pdf>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, ISBN: 978-975-02-3999-1, Ankara.